

1. PŘÍLOHY

1.1. Příloha P1 – Projekt diplomové práce

Fakulta humanitních studií UK

katedra magisterského oboru

Sociální a kulturní ekologie

U Kříže 8/661, 158 00 Praha 5-Jinonice

Projekt diplomové práce (DP) oboru sociální a kulturní ekologie

1. Jméno studenta, tituly: Bc. Žaludová Naděžda
2. Osobní číslo (UKČO): 58967732
3. Rok imatrikulace na FHS UK (mag. studium): 2013
4. Datum zápisu na katedru sociální a kulturní ekologie FHS UK (alespoň měsíc, rok): září 2013
5. Názvy všech předchozích bakalářských (magisterských) prací, škola, obor a rok, kde a kdy byly obhájeny:

Sekuritizace a desekuritizace v zahraniční politice Ruské federace (vybraná oblast: energetické vztahy RF a EU), Západočeská univerzita v Plzni, Mezinárodní vztahy a východoevropská studia, červen 2012

6. Předběžný název DP:

Vliv Spolkové republiky Německo na vývoj environmentální politiky Evropské unie

7. Obecný kontext (souvislosti tématu, širší rámec [zasazení „do světa“]):

Evropská unie má relativně mnoho environmentálních standardů a norem, které se vyvíjely několik desetiletí a řadí se k nejvyspělejším na celém světě. Jedná se především o sblížení systémů politiky členských států. Mezi nejdůležitější důvody tohoto sblížení je zajištění jednotlivým znečišťovatelům co nejpodobnější podmínky na společném trhu.

Při podpisu Římských smluv, zakládajících Evropské hospodářské společenství roku 1957, nebyla problematika ochrany životního prostředí vůbec v popředí zájmu. Počátek environmentální politiky Evropské unie můžeme datovat od roku 1967, kdy byla přijata první environmentální direktiva týkající se sjednocení klasifikace a označování nebezpečných chemických látek chránící především spotřebitele před negativním působením některých výrobků. Stále však nemůžeme mluvit o komplexní ochraně prostředí, i když se politika ŽP EU v 70. letech zabývala některými problémy, které přetrvávají dodnes. V roce 1973 byl schválen první akční program ochrany životního prostředí, na který měla výrazný vliv Konference OSN o životním prostředí ve Stockholmu konané v roce předchozím. Začala se přijímat myšlenka, že environmentální problémy neznají hranic a že politika a principy jednoho státu mohou negativně ovlivnit jeho sousedy. Až s přijetím Jednotného evropského aktu roku 1987 byla konečně zakotvena pravomoc v oblasti životního prostředí v novém článku 130 Římské smlouvy.

Členské země s přísnějšími národními environmentálními normami mají v rámci organizační struktury EU možnost vyexportovat svoji přísnější legislativu do ostatních zemí EU. Německá politika ochrany životního prostředí měla za cíl vytvoření co nejpodobnější legislativy svých zákonů na úrovni EU. Německo proto v 80. letech zásadním způsobem formulovalo agendu EU nejen ve sféře ochrany ovzduší, příkladem může být směrnice o emisích z velkých spalovacích zařízení. Na počátku 90. let se potýkalo s otázkami transformace po znovusjednocení, upustilo tedy od silně proaktivního přístupu v rámci EU a zaměřilo více své úsilí na domácí sféru.

8. Předmět zkoumání (vlastní předmět práce [zasazení „do vědy“]):

Předmětem zkoumání je přístup Německa a jeho definování pomocí typologie strategií vůdčích států v environmentální politice Evropské unie vypracovaných Duncanem Liefferinkem a Mikaelem-Skou Andersenem v roce 1997.

9. Hlavní vstupní hypotéza nebo hypotézy (2–4 na výběr); pro práci 1–2, možno však formulovat výzkumné otázky, event. jen výzkumný problém:

Hlavní vstupní hypotézou je tvrzení, že Německo nikdy neztratilo vliv na formování environmentální politiky EU.

Postupnými cíli práce je odpovědět na dílčí výzkumné otázky:

- Jaké typy strategie dle typologie Andersena a Liefferinka Německo používalo a používá?
- Jakých úspěchů Německo dosáhlo během prosazování environmentální politiky v EU v obdobích 1967–1980, 1980–1990, 1990–2000, 2000–2014?
- Ve kterém období mělo Německo vliv nejslabší a jaké okolnosti k tomu vedly?
- Jaký vliv měla Spolková republika Německo na environmentální politiku EU?

10. Metodologický postup: metody a techniky, které budou v práci použity:

Práce se opírá o kvalitativní analýzu odborných pramenů a syntézu. Jedná se o odbornou studii (kompilační práci) zpracovávající důkladně dané téma, obsahující historický přehled problému a současný stav.

Analýza se bude týkat jak dokumentů primárních, tak i sekundárních. Důraz bude kladen na institucionální dokumenty (hlášení, návrhy, apod.), studium rozmanitých písemných materiálů, především elektronických zdrojů a knih, článků z médií atd. Určení struktury výběru se uskuteční v průběhu a procesu vyhodnocování relevance dat pro daný výzkum.

Diplomová práce začíná teoretickou částí, následně je popsána environmentální politika EU a německá domácí politika životního prostředí. Poté je aktivita Německa v environmentální politice EU analyzována a syntetizována, samozřejmě v souladu s vytyčenými cíli.

Teoretická část rozpoznává 4 typy environmentálních průkopníků (*environmental pioneers*) členských států Unie dle proběhlých výzkumů. Úkolem práce je zařadit Německo do této klasifikace se zřetelem na časový průběh:

1. Pusher-by-example (Průbojný příkladný členský stát / Příkladný posunovač)
2. Constructive pusher (Konstruktivní posunovač)
3. Defensive forerunner (Defenzivní předběžec / Obranný průkopník)
4. Opt-outer (Vnější výběrař)

11. Cíl DP (kromě ověření hypotéz a teoretického přínosu např. *praktický přínos, vypracování metodologie, základ pro řešení problémů v praxi* atd.):

Hlouběji proniknout do podstaty zkoumaného jevu, postihnout jeho hlavní části. Zpřehlednění problematiky, rozšíření vědomostí, inspirace pro české čtenáře. Zjištění, jakou roli má Německo v environmentální politice EU, kam má namířeno a zda to EU nějakým způsobem reflektuje. Bude se jednat o první rozsáhlý text v češtině, který se této problematice věnuje.

12. Čím budou rozšířeny dosavadní znalosti (*vědecká „přidaná hodnota DP“*):

Přidanou hodnotou diplomové práce bude komplexní popis aktuálního stavu s důrazem na cizojazyčnou literaturu v anglickém a německém jazyce.

13. Jaké bude (bude-li) jejich *teoretické* zobecnění a přínos:

Rozšíření dosavadních znalostí a jejich zobecnění může sloužit jako inspirace pro zpracování podobných témat u dalších členských zemí EU.

14. Struktura DP (*předběžný obsah – názvy oddílů a kapitol*):

Obsah

Abstrakt

1. Úvod

2. Teoretická část – Duncan a Liefferink a jiné koncepty

3. Empirická část

a. Environmentální politika EU

i. Vznik EU

ii. Instituce EU

iii. Rozhodovací procesy

iv. Vznik environmentální politiky EU

1. 70. léta

2. 80. léta

3. 90. léta

4. 21. století

v. Shrnutí 2. kapitoly

b. Environmentální politika Německa

i. Politický systém Německa

ii. Rozhodovací procesy

iii. Rané počátky (2. polovina 19. století)

iv. 70. léta

v. 80. léta

vi. 90. léta

vii. 21. století

viii. Nejvýznamnější aktéři

ix. Shrnutí 3. kapitoly

c. Vliv Německa na environmentální politiku EU

i. Rozčlenění na období

ii. Prezentace v médiích

iii. ...

4. Závěr

Literatura

Přílohy

15. Předběžná bibliografie k tématu:

ANDERSEN, Mikael Skou; LIEFFERINK, Duncan. 1997. *European Environmental Policy: The Pioneers. Issues in Environmental Politics*. 1st. ed. New York: Manchester University Press. 340 pp. ISBN 0-7190-5043-X.

BAILEY, Ian. 2007. Market Environmentalism, New Environmental Policy Instruments, and Climate Policy in the United Kingdom and Germany. In: *Annals of the Association of American Geographers, Vol. 97, No. 3* (Sept., 2007). 530-550 pp. ISSN 0004-5608 (Print), 1467-8306 (Online).

HANDL, Vladimír; JEHLIČKA, Petr. 2001. Od průkopnictví k pasivitě? Evropská environmentální politika Německa a její export na východ. In: *Mezinárodní politika 11/2001, ročník XXV*. 9-11 s. ISSN 0543-7962.

HEIDTMANN, Ina. 1995. *Die öko-alternative Bewegung „Die Grünen“ – Gesellschafts- und bildungspolitische Perspektiven*. 1. Auflage. Bonn: Verlag Shaker. 436 S. ISBN 3-8265-0980-3.

JORDAN, Andrew (ed.). 2005. *Environmental Policy in the European Union – Actors, Institutions & Processes*. 2nd ed. London: Earthscan. 366 pp. ISBN 1-84407-158-8.

JORDAN, Andrew; LIEFFERINK, Duncan. 2004. The Europeanization of National Environmental Policy. In: *Environmental Policy In Europe*. Routledge Research in Environmental Politics. 1-14 pp. ISBN not found.

KARAPIN, Roger. 2012. Explaining Success and Failure in Climate Policies: Developing Theory through German Case Studies. In: *Comparative Politics, Vol. 45, No. 1* (October 2012). New York: City University of New York. 46-68 pp. ISSN 0010-4159.

KOČÍKOVÁ, Pavla. 1998. *Evropská unie a životní prostředí: Politiky, strategie, legislativa*. 1. vydání. Ostrava: Montanex. 182 s. ISBN 80-85780-98-4.

LENSCHOW, Andrea; KNILL, Christoph. 1998. Coping with Europe: the impact of British and German administrations on the implementation of EU environmental policy. In: *Journal of European Public Policy, Vol. 5, No. 4*, May 1998. London: Routledge. 595-614 pp. ISSN 1350-1763 (print), 1466-4429 (online).

LIEFFERINK, Duncan; ANDERSEN, Mikael Skou. 1998. Strategies of the „green“ member states in EU environmental policy-making. In: *Journal of European Public Policy, Vol. 5, No. 2*, June 1998. London: Routledge. 254-270 pp. ISSN 1350-1730 (print), 1466-4429 (online).

LIEFFERINK, Duncan; VEENMAN, Sietske; WIERING, Mark. 2013. Pioneers revisited: broadening the pioneers concept in EU environmental policy. In: Monaghan, E.; Wurzel, R.; Jonas, G. 2013. *New Climate Alliances*. Birmingham: Centre for Low Carbon Futures. 9-12 pp. ISBN not found.

McCORMICK, John. 2001. *Environmental Policy in the European Union*. 1st ed. New York: Palgrave. 329 pp. ISBN 0-333-77204-0.

MEZŘICKÝ, Václav (ed.). 2005. *Environmentální politika a udržitelný rozvoj*. 1. vydání. Praha: Portál. 208 s. ISBN 80-7367-003-8.

PEČÍNKA, Pavel. 2002. *Zelená zleva? Historie ekologických stran v Evropě*. 1. vydání. Praha: G plus G. 227 stran. ISBN 80-86103-58-7.

SCHEUER, Stefan (ed.). 2005. *EU Environmental Policy Handbook: A Critical Analysis of EU Environmental Legislation*. 1st ed. Brussels: International Books. 344 pp. ISBN 90-5727-055-2.

UEKÖTTER, Frank. 2009. *The Age of Smoke: Environmental Policy in Germany and the United States, 1880-1970*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press. 350 pp. ISBN 13:978-0-8229-4364-8.

WURZEL, Rüdiger. 2002. *Environmental policy-making in Britain, Germany and the European Union: The Europeanisation of air and water pollution control*. 1st ed. Manchester: Manchester University Press. 319 pp. ISBN 0-7190-5997-6.

16. Předpokládaný vedoucí DP: JUDr. Libor Dvořák, Ph.D.

17. Důvod volby tématu (dosavadní znalosti, zážemí, praxe a zájem studenta):¹

V bakalářském studiu jsem absolvovala obor Mezinárodní vztahy a východoevropská studia, v jeho rámci jsem 1 semestr studovala na ERASMU na německé univerzitě v Chemnitzu. Poté jsem pracovala 3 měsíce jako au pair u Hamburku. Zajímá mě německá společnost jako celek a spatřuji v ní inspiraci, dobrý příklad pro ostatní země.

Jinonice 1. říjen 2015

diplofant

vedoucí DP

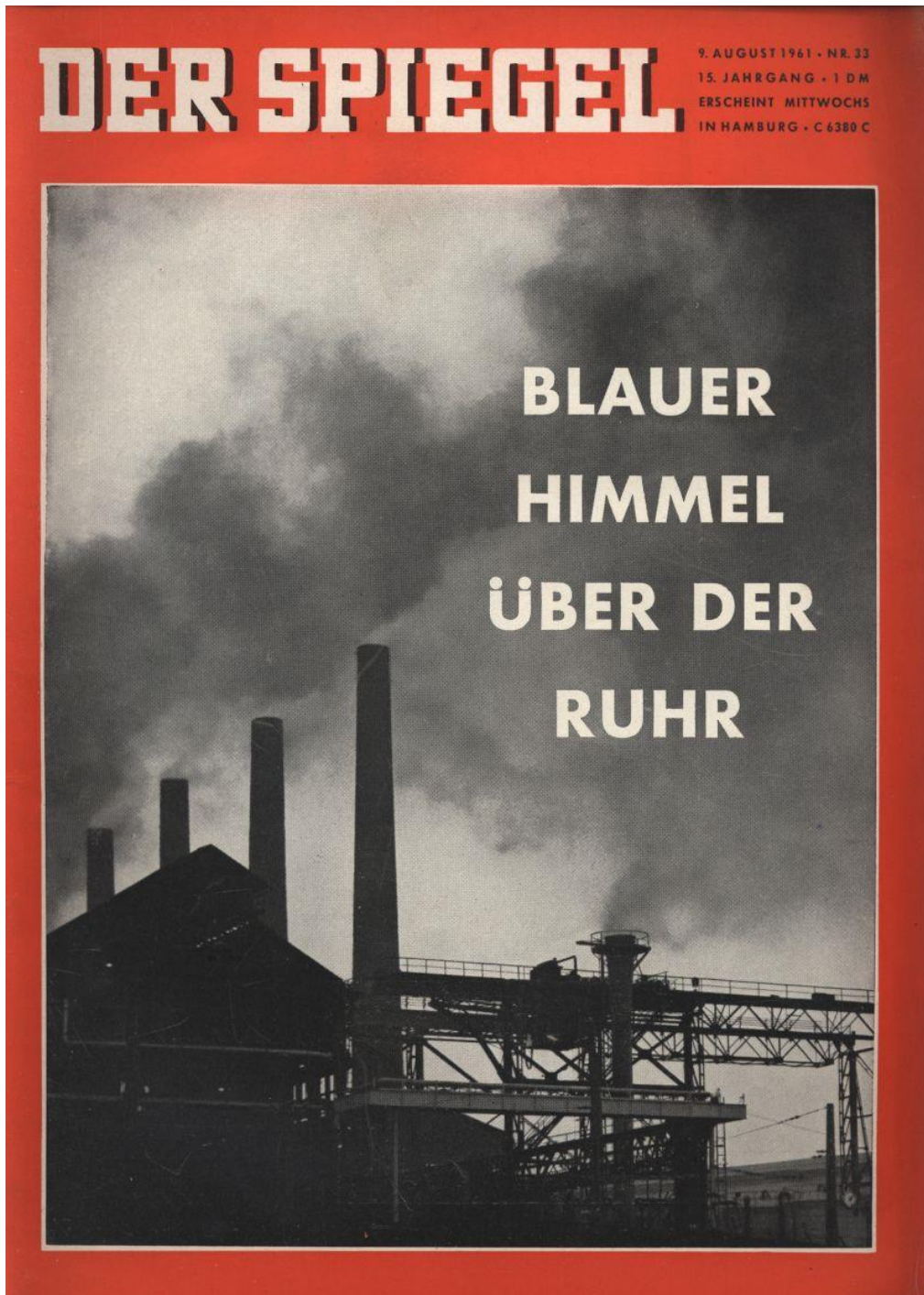

vedoucí katedry SKE

¹ nepovinné

1.2. Příloha P2

Obálka časopisu Der Spiegel z 9. srpna 1961 (číslo 33/1961)

Slogan Willyho Brandta ve volební kampani do Spolkového sněmu z roku 1961 „*Oblaka nad Porúřím musí být opět modrá* („*Der Himmel über dem Ruhrgebiet muss wieder blau werden.*“)

1.3. Příloha P3

Obálka časopisu Der Spiegel z 16. listopadu 1981 (číslo 47/1981)

Titulní strana: „*Les umírá. Kyselá dešť nad Německem.*“

